

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2011. gada 13. oktobrī*

Apvienotās lietas C-431/09 un C-432/09

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Hof van Beroep te Brussel* (Beļģija) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2009. gada 27. oktobrī un Tiesā reģistrēti 2009. gada 2. novembrī, tiesvedībās

Airfield NV,

Canal Digitaal BV

pret

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam)
(C-431/09)

un

Airfield NV

* Tiesvedības valodas — holandiešu.

pret

Agicoa Belgium BVBA (C-432/09).

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*] (referents), R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], E. Juhāss [*E. Juhász*] un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerālvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 25. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Airfield NV* un *Canal Digitaal BV* vārdā — T. Heremanss [*T. Heremans*] un
A. Hallemanss [*A. Hallemans*], *avocats*,

— *Belgische Vereniging van Auteurs Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam)* vārdā
— E. Marisenss [*E. Marissens*], *avocat*,

— *Agicoa Belgium BVBA* vārdā — J. Vindijs [*J. Windey*] un H. Giljamss [*H. Gilliams*],
avocats,

— Somijas valdības vārdā — J. Heliskoski [*J. Heliskoski*], pārstāvis,

— Eiropas Komisijas vārdā — H. Krēmers [*H. Krämer*] un V. Rēlss [*W. Roels*],
pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2011. gada 17. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1993. gada 27. septembra Direktīvas 93/83/EEK par dažu noteikumu saskaņošanu attiecībā uz autortiesībām un blakustiesībām, kas piemērojamas satelītu apraidei un kabeļu retranslācijai (OV L 248, 15. lpp.), 1. panta 2. punkta no a) līdz c) apakšpunktu.
- 2 Šie lūgumi ir iesniegti tiesvedībā starp *Airfield NV* (turpmāk tekstā — “*Airfield*”) un *Canal Digitaal BV* (turpmāk tekstā — “*Canal Digitaal*”), no vienas puses, un *Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam)* (Beļģijas autoru, komponistu un izdevēju apvienība, turpmāk tekstā — “*Sabam*”), no otras puses (lieta C-431/09), un, otrkārt, starp *Airfield* un *Agicoa Belgium BVBA* (turpmāk

tekstā — “*Agicoa*”) (lieta C-432/09) attiecībā uz *Airfield* un *Canal Digitaal* pienākumu saņemt atļauju atklātiem darbu raidījumiem.

Atbilstošās tiesību normas

Eiropas Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 93/83 preambulas 5., 14., 15. un 17. apsvērumā ir noteikts:

“(5) [...] šo [Savienības mērķu] sasniegšanu attiecībā uz pārrobežu satelītu apraidi un programmu kabeļu retranslāciju no citām dalībvalstīm pašlaik tomēr traucē vairākas atšķirības valstu autortiesību noteikumos un zināms juridiskās nenoteiktības līmenis; [...] tas nozīmē, ka tiesību subjekti ir pakļauti riskam, ka viņu darbus izmanto bez samaksas vai atlīdzības vai ka ekskluzīvu tiesību subjekti dažādās dalībvalstīs bloķē viņu tiesību īstenošanu; [...] juridiska nenoteiktība jo īpaši ir tiešs šķērslis brīvai programmu aprītei [Savienībā];

[..]

(14) [...] attiecībā uz iegūstamām tiesībām juridiskā nenoteiktība, kas kavē pārrobežu satelītu apraides, būtu jāpārvar, [Savienības] līmenī definējot jēdzienu par atklātiem raidījumiem caur satelītu; [...] šai definīcijai vienlaikus būtu jānorāda, kur

notiek raidīšanas darbība; [..] šāda definīcija ir vajadzīga, lai izvairītos no vairāku valstu tiesību aktu kumulatīvas piemērošanas vienai raidīšanas darbībai; [..] atklāti raidījumi caur satelītu notiek, tikai ja dalībvalstī, kur tas notiek, raidorganizācijas kontrolē un atbildībā programmas nesējus signālus ievada nepārtrauktā komunikāciju ķēdē, kas ved uz satelītu un atpakaļ uz zemi; [..] parastās tehniskās procedūras, kas attiecas uz programmas nesējiem signāliem, nebūtu jāuzskata par apraides ķēdes pārrāvumiem;

- (15) [..] ekskluzīvu apraides tiesību ieguvei, pamatojoties uz līgumu, būtu jāatbilst tiesību aktiem par autortiesībām un blakustiesībām dalībvalstī, kurā notiek atklāti raidījumi caur satelītu;

[..]

- (17) [..] attiecībā uz maksājumu apjomu, kas jāmaksā par iegūtajām tiesībām, pusēm būtu jāņem vērā visi apraides aspekti, tādi kā faktiskā auditorija, potenciālā auditorija un valodas versija.”

⁴ Saskaņā ar Direktīvas 93/83 1. panta 1. punktu:

“Šajā direktīvā “satelīts” ir satelīts, kas darbojas frekvenču joslās, kuras saskaņā ar telekomunikāciju tiesību aktiem ir rezervētas, lai raidītu signālus atklātai uztveršanai, vai kas ir rezervētas slēgtas lietotāju grupas komunikācijai. Otrajā gadījumā apstākļiem,

kuros notiek individuālā signālu uztveršana, tomēr jābūt salīdzināmiem ar apstākļiem, kādi ir pirmajā gadījumā.”

5 Šīs direktīvas 1. panta 2. punkta no a) līdz c) apakšpunktā ir noteikts:

- a) šajā direktīvā “atklāti raidījumi caur satelītu” ir atklātai uztveršanai domātu programmas nesēju signālu, raidorganizācijai kontrolējot un tās atbildībā, ievadišana nepārtrauktā komunikāciju ķēdē, kas ved uz satelītu un atpakaļ uz zemi;
- b) atklāta raidīšana caur satelītu notiek tikai dalībvalstī, kur programmas nesējus signālus raidorganizācijas kontrolē un tās vārdā ievada nepārtrauktā komunikāciju ķēdē, kas ved uz satelītu un atpakaļ uz zemi;
- c) ja programmu nesēju signāli ir kodēti, tad atklāti raidījumi caur satelītu ir ar nosacījumu, ka apraides atkodēšanu sabiedrībai veic raidorganizācija vai to veic ar tās piekrišanu.”

6 Direktīvas 93/83 2. pantā ir paredzēts:

“Dalībvalstis paredz autoram ekskluzīvas tiesības atļaut atklāti pārraidīt caur satelītu ar autortiesībām aizsargātus darbus saskaņā ar šajā nodaļā izklāstītajiem noteikumiem.”

- 7 Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV L 167, 10. lpp.) 3. panta 1. punktu:

“Dalībvalstis autoriem piešķir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu izziņošanu, izmantojot vadus vai neizmantojot tos, tajā skaitā savu darbu publiskošanu tā, lai sabiedrības locekļi tiem var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā.”

- 8 Direktīvas 2001/29 27. apsvērumā šajā ziņā ir noteikts, ka “[t]ikai materiālo iespēju nodrošināšana, dodot iespēju veikt izziņošanu vai to veicot, pati neveido izziņošanu šīs direktīvas nozīmē”.

Valsts tiesības

- 9 Beļģijas 1994. gada 30. jūnija Autortiesību un blakustiesību likuma (1994. gada 27. jūlija *Wet betreffende het auteursrecht en de naburig rechten, Moniteur belge*, 19297. lpp.), kurā izdarīti grozījumi, 1. panta 1. punkta ceturtajā daļā ir noteikts:

“Tikai literārā vai mākslas darba autoram ir tiesības jebkādā veidā atklāti pārraidīt darbu (tostarp tos publicējot tā, lai sabiedrības locekļi tiem varētu piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā).”

- 10 Šā likuma 49. un 50. pantā būtībā ir pārņemts Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta no a) līdz c) apakšpunkta formulējums.

Faktiskie apstākļi un prejudiciālie jautājumi

- 11 *Airfield*, ar tirdzniecības nosaukumu *TV Vlaanderen*, ir Beļģijas sabiedrība, kas darbojas kā satelīttelevīzijas pakalpojumu sniedzēja, kura piedāvā skatītājiem caur satelītu pārraidītu televīzijas kanālu paketi, kurus abonenti var klausīties un skatīties ar satelītdekoderu palīdzību (turpmāk tekstā — “satelīttelevīzijas programmu pakešu pakalpojuma sniedzēja”).
- 12 *Airfield* piedāvātajā kanālu paketē ir iekļauti divu veidu televīzijas kanāli. Neskaitot bez maksas uztveramās programmas, minētajā paketē ir iekļauti kodēti kanāli, kurus var skatīties tikai pēc atkodēšanas. Lai skatītos šos kanālus, klientam ir jānoslēdz abonēšanas līgums ar *Airfield*, kas tam pret atlīdzību piešķir karti, ar kuras palīdzību var atkodēt kanālus (turpmāk tekstā — “dekoderkarte”).
- 13 Lai nodrošinātu savu kanālu paketi, *Airfield* izmanto tehniskus pakalpojumus, ko sniedz Nīderlandes sabiedrība *Canal Digitaal*, kas pieder tai pašai uzņēmumu grupai, kurai pieder *Airfield*.
- 14 *Canal Digitaal* ar sabiedrību *Astra*, kas izmanto *Astra* satelītsistēmu, ir noslēgusi līgumu, saskaņā ar kuru *Astra* iznomā *Canal Digitaal* digitālā radio un televīzijas kapacitāti *Astra* satelītā.

- 15 Turklāt *Canal Digitaal* ar *Airfield* ir noslēgusi pakalpojumu līgumu, ar kuru tā apņēmusies kapacitāti, ko tā nomāja *Astra* satelītā, ar 2006. gada 1. janvāri nodot *Airfield* apakšnomā televīzijas un radio programmu pārraidīšanai Beļģijā un Luksemburgā. Televīzijas programmu pārraidīšanai *Canal Digitaal* ir uzņēmusies sniegt nepieciešamos tehniskos pakalpojumus, tostarp pārraidīšanu, signālu apvienošanu pārraidīšanai vienā kanālā (sajaukumu), kompresēšanu, kodēšanu un datu pārraidi, kas ir vajadzīgi, lai *Airfield* varētu nodrošināt digitālās televīzijas pakalpojumus Beļģijā un Luksemburgā.
- 16 *Airfield* ir noslēgusi līgumus arī ar vairākām raidorganizācijām, kuru kanāli ir iekļauti tās satelittelevīzijas programmu paketē. Sadarbības iespējas starp *Airfield* un minētajām raidorganizācijām atšķiras atkarībā no attiecīgo televīzijas kanālu retranslācijas veida. Šīs programmas minētajā satelittelevīzijas programmu paketē nonāk netiešas pārraides veidā (turpmāk tekstā — “netieša televīzijas programmu pārraide”) vai arī tiešas pārraides veidā (turpmāk tekstā — “tieša televīzijas programmu pārraide”).

Netieša televīzijas programmu pārraide

- 17 Netieša televīzijas programmu pārraide ar *Airfield* satelītprogrammu palīdzību notiek divos veidos.
- 18 Saskaņā ar pirmo veidu raidorganizācijas savus programmu nesējus signālus caur stacionāro savienojumu pārraida uz ierīcēm, ko *Canal Digitaal* ir uzstādījusi Vilvordē, Beļģijā. *Canal Digitaal* signālus kompresē un kodē, lai pa platjoslas pieslēgumu tos pārraidītu uz staciju, kas atrodas Nīderlandē un kura nodrošina signālu augšupsaiti uz *Astra* satelītu, veicot to kodēšanu. Kodu atslēga, kas sabiedrībai ir vajadzīga, lai

skatītos programmas, ir iestrādāta dekoderkartē, ko *Canal Digitaal* ir nodevusi *Airfield* rīcībā. Līdz ko patērētājs noslēdz abonēšanas līgumu ar *Airfield*, viņš saņem šo karti.

- 19 Atbilstoši otrajam veidam raidorganizācijas savu programmu nesējus signālus pārraida caur satelītu. *Canal Digitaal* saņem šos kodētos, sabiedrībai nepieejamos satelīta signālus Luksemburgā vai Nīderlandē. Tā tos atkodē, ja nepieciešams, no jauna kodē un pārraida uz *Astra* satelītu. *Airfield* abonenti šos signālus var atkodēt ar kartes, kuru *Canal Digitaal* ir nodevusi *Airfield* rīcībā, palīdzību.

- 20 *Airfield* ar šīm raidorganizācijām ir noslēgusi tā sauktos “carriage” [piegādes] līgumus.

- 21 Saskaņā ar šiem līgumiem *Airfield* minētajām raidorganizācijām iznomā satelīta transpondera [retranslatora] kapacitāti, lai pārraidītu televīzijas programmas televīzijas skatītājiem, īpaši Beļģijā un Luksemburgā. *Airfield* apliecina, ka no sabiedrības, kas apkalpo *Astra* satelītu, ir saņēmusi atļauju šo kapacitāti nodot apakšnomā šīm organizācijām.

- 22 Turklāt *Airfield* ir apņēmusies saņemt minēto raidorganizāciju televīzijas programmu signālus augšpusaites centrālajā iekārtā, tos kompresēt, apvienot pārraidīšanai vienā kanālā, kodēt un pārraidīt uz satelītu to turpmākai pārraidīšanai un uztveršanai.

- 23 Šīs organizācijas maksā *Airfield* nomas maksu un atlīdzību par minētajiem pakalpojumiem.

- 24 Minētās raidorganizācijas savukārt piešķir *Airfield* vienlaicīgas skatīšanās atļauju tās abonentiem, tostarp abonentiem Beļģijā un Luksemburgā, attiecībā uz programmām, ko tās pārraida caur *Astra* satelītu.
- 25 Par tiesībām, kuras šīs pašas raidorganizācijas piešķirušas *Airfield*, un par *Airfield* rīcības brīvību iekļaut savā piedāvājumā televīzijas programmas, *Airfield* tām ir jāmaksā atlīdzība, kuru aprēķinot tiek ņemts vērā tās abonentu un attiecīgajā reģionā pārraidīto televīzijas programmu skaits.

Tieša televīzijas programmu pārraide

- 26 Tiešas televīzijas programmu pārraides gadījumā ar *Airfield* satelīttelevīzijas programmu paketes palīdzību raidorganizācijas pašas kodē savu programmu nesējus signālus un no izcelsmes valsts tos pārraida tieši uz satelītu. *Airfield* un *Canal Digitaal* tikai piegādā kodu atslēgas raidorganizācijām, lai piemērotu pareizos kodus, kas katram *Airfield* abonentam vēlāk ļauj ar dekoderkartes palīdzību skatīties programmas.
- 27 *Airfield* ar šādām organizācijām ir noslēgusi tā dēvēto "heads of agreement" līgumu, kurā cita starpā paredzētas raidorganizāciju un *Airfield* tiesības un pienākumi, kuri ir vienādi ar šī sprieduma 24. un 25. punktā minētajiem.

Pamata lieta

- 28 *Sabam* ir Beļģijas kooperatīva sabiedrība, kas kā pārvaldības sabiedrība pārstāv autorus, trešām personām sniedzot atļaujas izmantot ar autortiesībām aizsargātus darbus un iekasējot atlīdzību par šo izmantošanu.
- 29 *Agicoa* ir kolektīvās pārvaldības biedrība, kas pārstāv Beļģijas un starptautiskos audiovizuālo darbu producentus attiecībā uz autortiesību un blakustiesību uz filmām un citiem audiovizuāliem darbiem, izņemot videoklipus, administrēšanu. Šajā saistībā tā iekasē atlīdzību.
- 30 *Sabam* un *Agicoa* uzskatīja, ka *Airfield* ir retranslējusi minēto raidorganizāciju jau pārraidītās televīzijas programmas 1886. gada 9. septembra Bernes Konvencijas par literatūras un mākslas darbu aizsardzību izpratnē un ka līdz ar to tai bija jāsaņem atļauja, lai izmantotu to autoru repertuāru, kuru autortiesības tās [*Sabam* un *Agicoa*] pārstāv.
- 31 Atbildot uz brīdinājumu, *Airfield* un *Canal Digitaal* norādīja, ka tās neveic retranslāciju, bet tikai raidorganizāciju vārdā piedāvā sabiedrībai televīzijas programmas caur satelītu. Tās apgalvoja, ka ir notikusi tikai pirmā un vienīgā pārraidīšana caur satelītu, kuru nodrošināja pašas raidorganizācijas un kuras veikšanai tās izmantoja vienīgi *Airfield* un *Canal Digitaal* tehniskos pakalpojumus. Vienīgi raidorganizācijas esot veikušas darbības, uz ko attiecas autortiesības saskaņā ar 1994. gada 30. jūnija Autortiesību un blakustiesību likuma, kurā izdarīti grozījumi, 49. un 50. pantu.

- 32 Tiktāl, ciktāl iesaistītās puses nevarēja panākt vienošanos, *Sabam* uzsāka tiesvedību pret *Airfield* un *Canal Digitaal*, iesniedzot prasības pieteikumu *Rechtbank van eerste aanleg te Brussel* [Briseles pirmās instances tiesas, Beļģija] priekšsēdētājam un *Agicoa* uzsāka tiesvedību pret *Airfield*, iesniedzot prasības pieteikumu šīs pašas tiesas priekšsēdētājam. Šis pēdējais nolēma, ka *Airfield* un *Canal Digitaal* ir izdarījušas *Sabam* un *Agicoa* pārvaldīto autortiesību pārkāpumu.
- 33 *Airfield* un *Canal Digitaal* par šiem spriedumiem iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesai.
- 34 Šādos apstākļos *Hof van Beroep te Brussel* [Briseles apelācijas tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus, kuri lietās C-431/09 un C-432/09 ir formulēti vienādi:

- “1) Vai Direktīvai 93/83 pretrunā ir situācija, kurā digitālās satelittelevīzijas pakalpojumu sniedzējam tiek uzlikts pienākums saņemt tiesību īpašnieku atļauju, lai raidorganizācija savus programmu nesējus signālus caur stacionāro savienojumu vai caur kodētu satelīta signālu varētu pārraidīt no tās neatkarīgam digitālās satelittelevīzijas pakalpojumu sniedzējam, kurš saistītai sabiedrībai uzdod savus signālus kodēt un pārraidīt uz satelītu, un pēc tam šie signāli ar raidorganizācijas atļauju kā televīzijas kanālu paketes sastāvdaļa un tātad sagrupēti pa lejupsaitei tiek pārraidīti satelittelevīzijas pakalpojumu sniedzēja abonentiem, kuri, izmantojot satelittelevīzijas pakalpojumu sniedzēja piešķirtu dekoderkarti vai “smartcard”, programmas var skatīties vienlaicīgi un negrozītas?
- 2) Vai Direktīvai 93/83 pretrunā ir situācija, kurā digitālās satelittelevīzijas pakalpojumu sniedzējam tiek uzlikts pienākums saņemt tiesību īpašnieku atļauju, lai raidorganizācija savus programmu nesējus signālus atbilstoši neatkarīga digitālās

satelittelevīzijas pakalpojuma sniedzēja norādījumiem varētu pārraidīt uz satelītu, un pēc tam šie signāli ar raidorganizācijas atļauju kā televīzijas kanālu paketes sastāvdaļa un tātad sagrupēti pa lejupsaiti tiek pārraidīti satelittelevīzijas pakalpojumu sniedzēja abonentiem, kuri, izmantojot satelittelevīzijas pakalpojumu sniedzēja piešķirtu dekoderkarti vai “smartcard”, programmas var skatīties vienlaicīgi un negrozītas?”

- 35 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2010. gada 6. janvāra rīkojumu lietas C-431/09 un C-432/09 tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī galīgā sprieduma taisīšanai.

Par Direktīvas 93/83 piemērojamību

- 36 Lietā C-432/09 *Agicoa* apgalvo, ka Direktīva 93/83 pamata lietā nav piemērojama un ka prejudiciālie jautājumi ir jāizskata Direktīvas 2001/29 kontekstā.

- 37 Šajā ziņā tā vispirms apgalvo, ka satelītprogrammu paketes piegādātājs ir jānošķir no raidorganizācijas, jo tas veido radio un televīzijas apraides pakalpojumu paketi, nevis veic televīzijas programmu retranslēšanu. Šajos apstākļos nebūtu lietderīgi atsaukties uz Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu, lai izvērtētu šīs darbības, jo šī tiesību norma attiecas tikai uz raidorganizācijām.

- 38 Turklāt pamata lieta, pēc *Agicoa* domām, neietilpstot šīs direktīvas piemērošanas jomā, jo tā attiecoties uz raidījumiem, kas notiek, neizmantojot satelītus Direktīvas 93/83 1. panta 1. punkta izpratnē. Visbeidzot, šajā lietā trūkstot tajā paredzētā pārrobežu aspekta.
- 39 Attiecībā uz pirmo argumentu ir jāatzīmē, ka tas skar pašu šīs lietas būtību un ka tas attiecināms arī kā tāds tiks izskatīts, atbildot uz prejudiciālajiem jautājumiem.
- 40 Runājot par otro argumentu, nekas lietā nenorāda uz to, ka pamata lietā minētās pārraides nav veiktas, izmantojot satelītu Direktīvas 93/83 1. panta 1. punkta izpratnē.
- 41 Visbeidzot, saistībā ar trešo argumentu no 2011. gada 4. oktobra sprieduma apvienotajās lietās C-403/08 un C-429/08 *Football Association Premier League* u.c. 76.–145. punkta izriet, ka pārraidēm caur satelītu ir jābūt uztveramām visās dalībvalstīs un ka tādējādi tām pēc definīcijas ir pārrobežu raksturs. Turklāt pamata lietā minētajām pārraidēm ir šāds raksturs, jo tajās ir iesaistītas Nīderlandes un Beļģijas sabiedrības, *Airfield* un *Canal Digitaal*, un programmas nesēji signāli ir paredzēti īpaši Beļģijā un Luksemburgā dzīvojošiem televīzijas skatītājiem.
- 42 Šajos apstākļos *Agicoa* argumentācija ir jānoraida un prejudiciālie jautājumi ir jāizskata Direktīvas 93/83 kontekstā.

Par prejudicālajiem jautājumiem

- ⁴³ Ar šiem jautājumiem, kuri ir jāskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīva 93/83 jāinterpretē tādējādi, ka satelītprogrammu paketes piegādātājam ir jāsaņem atļauja no attiecīgo tiesību īpašniekiem atklāti tieši un netieši raidītu televīzijas programmu, tādu kā pamata lietā apskatītās, pārraides gadījumā.

Ievada apsvērumi

- ⁴⁴ Vispirms ir jāatgādina, ka Direktīva 93/83 nav vienīgais Savienības instruments intelektuālā īpašuma jomā un ka, ņemot vērā no Savienības tiesību sistēmas vienotības un saskaņotības izrietošās prasības, šajā direktīvā noteiktie jēdzieni jāinterpretē ar citām direktīvām intelektuālā īpašuma jomā, īpaši tādu kā Direktīva 2001/29, iedibināto tiesību normu un principu kontekstā (pēc analogijas skat. 2011. gada 30. jūnija spriedumu lietā C-271/10 *Vereniging van Educatieve en Wetenschappelijke Auteurs*, Krājums, I-5815. lpp., 27. punkts).
- ⁴⁵ Turklāt attiecībā uz faktiskajiem apstākļiem saistībā ar prejudiciālo jautājumu vispirms ir jāprecizē, ka tieša un netieša televīzijas programmu pārraide nav vienīgais konkrētās satelītprogrammu paketes pārraides veids.
- ⁴⁶ Raidorganizācijas šīs programmas pārraida, arī nodalot tās no minētās paketes, izmantojot veidus, kas tās ļauj tieši darīt pieejamas skatītājiem, piemēram, virszemes apraidi.

- 47 Minētās tiešās un netiešās pārraides ir tādi apraides veidi, kuru mērķis ir paplašināt konkrētos raidījumus uztverošo televīzijas skatītāju skaitu, ievērojot, ka šīs pārraides ir paralēlas un vienlaicīgas, un satelīttelevīzijas pakalpojumu sniedzēja iesaistei nav nekādas ietekmes ne uz šādu raidījumu saturu, ne to raidlaikiem.
- 48 Visbeidzot, parasti pamata lietās raidorganizācijām ir jāsaņem konkrēto tiesību īpašnieku atļauja pārraidīt to darbus caur satelītu, savukārt satelītprogrammu paketes piegādātājam šādu atļauju nav.
- 49 Šajos apstākļos ir jānorāda, ka konkrēto lietu *Airfield* un *Canal Digitaal* ietvaros tās šīs televīzijas programmu tiešās un netiešās pārraides uzskata par vienu atklātu raidījumu caur satelītu Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē un līdz ar to — par nedalāmu raidījumu, par kuru atbildība būtu piemērojama tikai konkrētajai raidorganizācijai. No tā tās secina, ka satelīttelevīzijas pakalpojumu sniedzējs nevar tikt uzskatīts par atklāta raidījuma raidorganizāciju un tādējādi viņam neesot jāsaņem konkrēto tiesību īpašnieku atļauja saistībā ar minētajām pārraidēm.
- 50 Šajos apstākļos, lai noteiktu, vai konkrētajam satelīttelevīzijas pakalpojumu sniedzējam ir jāsaņem šāda atļauja, ir jānoskaidro, pirmkārt, vai katra no tiešās un netiešās televīzijas programmu pārraidēm ir uzskatāma par vienu atklātu raidījumu vai, tieši pretēji, katra no šīm pārraidēm ietver divus neatkarīgus raidījumus. Otrkārt, ir jāpārbauda, vai tāda raidījuma iespējamā nedalāmība nenozīmē, ka šim pašam satelīttelevīzijas pakalpojumu sniedzējam nav jāsaņem atļauja no konkrēto tiesību īpašniekiem par viņa iesaisti šajā pārraidē.

Par atklātu raidījumu caur satelītu jēdzienu

51 Kā tieša, tā netieša pārraide katra atsevišķi ir uzskatāma par atklātu raidījumu caur satelītu, ar nosacījumu, ka tās atbilst visiem Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta no a) līdz c) apakšpunktā paredzētajiem kumulatīvajiem nosacījumiem.

52 Tādējādi šāda pārraide nozīmē vienu atklātu raidījumu caur satelītu:

— ja tā “raidorganizācijai kontrolējot un tās atbildībā” tiek uzsākta ar programmas nesēju signālu “ievadīšanu”;

— ja šie signāli tiek ievadīti “nepārtrauktā komunikāciju ķēdē, kas ved uz satelītu un atpakaļ uz zemi”;

— ja šie signāli ir “atklātai uztveršanai domāt[i]”, un

— ja apraides atkodēšanu sabiedrībai “veic raidorganizācija vai to veic ar tās piekrišanu” un pārraidāmie signāli pamata lietās tiek pārraidīti kodēti.

53 Runājot par pirmo nosacījumu, attiecībā uz netiešo televīzijas programmu pārraidi ir jāatgādina, ka raidorganizācijas pašas ievada programmas nesējus signālus konkrētajā

apraides ķēdē, nodrošinot šos signālus satelīttelevīzijas pakalpojumu sniedzējam un atļaujot tam tos ievadīt satelītu raidījumu augšpusaitē.

- 54 To veicot, raidorganizācijas patur kontroles tiesības pār minēto signālu ievadi komunikāciju ķēdē, kas ved uz satelītu, un par to uzņemas atbildību.
- 55 Attiecībā uz tiešu televīzijas programmu pārraidi ir jānorāda, ka raidorganizācijas pašas ievada programmas nesējus signālus tieši komunikāciju ķēdē, kas ved uz satelītu, un tas vēl jo vairāk nozīmē, ka tām ir kontroles tiesības pār minēto signālu ievadi minētajā raidījumā un ka tās par to uzņemas atbildību.
- 56 Šajā kontekstā ir jāprecizē, ka nav šķēršļu tam, ka šīs kontroles tiesības un šī atbildība par minētajām netiešajām un tiešajām pārraidēm attiecīgā gadījumā tiktu dalīta ar satelīttelevīzijas programmas piegādātāju. Patiesībā, pirmkārt, no Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a) apakšpunkta formulējuma izriet, ka kontrole un atbildība šīs tiesību normas izpratnē attiecas nevis uz raidījumu kopumā, bet tikai uz programmas nesēju signālu ievadi. Otrkārt, nevienā no šīs direktīvas tiesību normām nav noteikts, ka kontroles tiesībām un atbildībai par šo raidījumu būtu jābūt ekskluzīvām.
- 57 Šajos apstākļos ir jākonstatē, ka gan netieša televīzijas programmu pārraide, gan arī to tieša pārraide atbilst Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētajam pirmajam nosacījumam.

- 58 Attiecībā uz otro nosacījumu no Tiesas judikatūras visupirms izriet, ka Direktīvā 93/83 ir paredzēta slēgtu pārraižu sistēma, kurā satelīts ir centrāls, būtisks un neaizvietojams elements, jo gadījumā, ja tas nedarbojas, pārraidīt signālus ir tehniski neiespējami un līdz ar to auditorija neuztver nevienu pārraidi (šajā ziņā skat. 2005. gada 14. jūlija spriedumu lietā C-192/04 *Lagardère Active Broadcast*, Krājums, I-7199. lpp., 39. punkts).
- 59 Izskatāmajā lietā nav apstrīdēts, ka satelīts ir centrāls, būtisks un neaizvietojams elements kā televīzijas programmu tiešā, tā netiešā pārraidē, lai arī abi pārraižu veidi ir šādas slēgtas pārraižu sistēmas.
- 60 Turpinot, lai arī ir tiesa, ka televīzijas programmu netiešajā pārraidē *Airfield* un *Canal Digitaal* iesaistās saistībā ar raidorganizāciju programmu nesēju signāliem, ir jāatgādina, ka šāda iesaistīšanās būtībā izpaužas tādējādi, ka no raidorganizācijām tiek saņemti šie signāli, tie tiek atkodēti, iespējams — kodēti un pārraidīti uz attiecīgo satelītu.
- 61 Šī iesaistīšanās ietilpst ierastajās tehniskajās darbībās, sagatavojot signālus ievadīšanai satelītu raidījumu augšpusaitē. Tā bieži ir nepieciešama, lai šo raidījumu padarītu īstenojamu vai lai to veicinātu. Līdz ar to tā ir jāuzskata par parastu tehnisku procedūru, kas tiek piemērota programmu nesējiem signāliem, un tādējādi atbilstoši Direktīvas 93/83 14. apsvērumam nevar tikt uzskatīta par tādu, kas ietver attiecīgās apraides ķēdes pārrāvumu.

- 62 Visbeidzot, attiecībā uz televīzijas programmu tiešo pārraidi ir jāatgādina, ka *Airfield* un *Canal Digitaal* iesaistīšanās aprobežojas ar to, ka tās piegādā kodu atslēgas attiecīgajām raidorganizācijām, lai ļautu *Airfield* abonentiem galu galā atkodēt programmas, izmantojot dekoderkartes.
- 63 Ievērojot, ka nav apstrīdēts, ka *Airfield* un *Canal Digitaal* šīs piekļuves kartes raidorganizācijām piegādā, pirms tās ievada programmu nesējus signālus attiecīgajā apraides ķēdē, ar šādu *Airfield* un *Canal Digitaal* iesaistīšanos nevar tikt pārrauta šī apraides ķēde.
- 64 Šajos apstākļos ir jākonstatē, ka televīzijas programmu tiešās un netiešās pārraides atbilst Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētajam otrajam nosacījumam.
- 65 Attiecībā uz trešo nosacījumu nav ticis apstrīdēts, pirmkārt, ka, sākot ar brīdi, kad šie signāli tikuši pārraidīti uz satelītu, tie būtu atklāti, proti, adresēti personām, kurām ir *Airfield* piegādāta dekoderkarte.
- 66 Otrkārt, lai arī signāli, kas ir daļa no televīzijas programmas netiešās pārraides, ir pakļauti noteiktiem tehniskiem pielāgojumiem, tie notiek pirms to augšpusaites uz satelītu un — kā tas konstatēts šī sprieduma 60. punktā — ir parastas tehniskas procedūras. Šajos apstākļos minētie pielāgojumi nevar tikt uzskatīti par tādiem, kas iespaido minēto signālu mērķi.

- 67 Līdz ar to ir jākonstatē, ka programmu nesēji signāli, kas pārraidīti televīzijas programmu tiešu un netiešu pārraižu ietvaros, ir paredzēti, lai tos uztvertu sabiedrība, un tādējādi šīs pārraides atbilst trešajam nosacījumam, kas paredzēts Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā.
- 68 Kas attiecas uz ceturto nosacījumu, nav apstrīdēts, ka pamata lietā apskatāmo pārraižu ietvaros ierīces pārraides atkodēšanai sabiedrības rīcībā ir nodevušas nevis raidorganizācijas, bet gan satelīttelevīzijas paketes piegādātājs. Tomēr no lietas materiāliem neizriet, ka pēdējais minētais šīs ierīces būtu nodevis sabiedrības rīcībā bez iepriekš minēto organizāciju piekrišanas, taču tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 69 Ievērojot iepriekš minēto, ir jākonstatē, ar nosacījumu, ka to pārbauda iesniedzējtiesa, ka gan televīzijas programmu netiešā pārraide, gan to tiešā pārraide atbilst visiem kumulatīvajiem nosacījumiem, kas paredzēti Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a) un c) apakšpunktā, un ka attiecīgi katra no tām ir uzskatāma par vienu atklātu raidījumu caur satelītu un tātad ir nedalāma.
- 70 Tomēr šāda raidījuma nedalāmība minētā 1. panta 2. punkta a) un c) apakšpunkta izpratnē nenozīmē, ka satelītprogrammu paketes piegādātāja iesaistīšanās šajā raidījumā var notikt bez attiecīgo tiesību īpašnieku atļaujas.

Par atļauju raidījumam caur satelītu

- 71 Visupirms no Direktīvas 93/83 2. panta izriet, ka autortiesību īpašniekiem ir jāatļauj jebkādi aizsargātu darbu atklāti raidījumi caur satelītu.
- 72 Turpinot, no Tiesas judikatūras izriet, ka šāda atļauja ir jāsaņem personai, kas pārraida šādu raidījumu vai kas tajā iesaistās, tādējādi, ka šī persona ar šā raidījuma starpniecību padara aizsargātus darbus pieejamus jaunai publikai, proti, publikai, ko aizsargāto darbu autoru nav ņēmuši vērā saistībā ar atļauju, kas sniegta citai personai (pēc analogijas attiecībā uz izziņošanas jēdzienu Direktīvas 2001/29 3. panta izpratnē skat. 2006. gada 7. decembra spriedumu lietā *C-306/05 SGAE*, Krājums, I-11519. lpp., 40. un 42. punkts, kā arī 2010. gada 18. marta rīkojumu lietā *C-136/09 Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon*, 38. punkts).
- 73 To turklāt apstiprina Direktīvas 93/83 17. apsvēruma, saskaņā ar kuru autortiesību īpašniekiem ir jānodrošina atbilstoša atlīdzība par viņu darbu atklātiem raidījumiem caur satelītu, ņemot vērā visus apraides parametrus, tādus kā to faktiskā auditorija un potenciālā auditorija (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Football Association Premier League u.c.*, 108. un 110. punkts).
- 74 Tomēr šāda atļauja attiecīgajai personai nav jāsaņem, ja tās iesaistīšanās atklātajā raidījumā saskaņā ar Direktīvas 2001/29 27. apsvērumu aprobežojas ar to, ka persona vienīgi nodrošina materiālās iespējas, kas vērstas uz to, lai ļautu īstenot minēto raidījumu.

- 75 Šajā kontekstā ir jānorāda, ka atbilstoši Direktīvas 93/83 1. panta 2. punkta a) apakšpunktam atklātus raidījumus caur satelītu, tādus kā pamata lietās apskatāmie, pār-raida raidorganizācija, kura kontrolē un ir atbildīga par programmu nesēju signālu ievadīšanu apraides ķēdē, kas nonāk satelītā. Turklāt nav apstrīdēts, ka principā šī organizācija tādējādi padara aizsargātus darbus pieejamus jaunai publikai. Līdz ar to šai organizācijai ir jāsaņem atļauja, kas paredzēta Direktīvas 93/83 2. pantā.
- 76 Tomēr šī konstatācija neizslēdz, ka iepriekšējā punktā minētā raidījuma ietvaros iesaistās citi operatori tā, ka tie aizsargājamus priekšmetus padara pieejamus plašākai sabiedrībai nekā tā, kuru paredzējusi attiecīgā raidorganizācija, proti, sabiedrībai, ko šo darbu autori nav ņēmuši vērā, dodot atļauju raidorganizācijai šos darbus izmantot. Šādā gadījumā šo operatoru iesaistīšanos attiecīgajai raidorganizācijai sniegtā atļauja neietver.
- 77 Tādos apstākļos kā pamata lietās tas tā var būt, ja operators paplašina to personu loku, kam ir piekļuve šim raidījumam, un tādējādi aizsargātus priekšmetus padara pieejamus jaunai publikai.
- 78 Šajā kontekstā ir jānorāda, ka satelītprogrammu paketes piegādātājs, pirmkārt, veic attiecīgā raidījuma kodēšanu vai piegādā raidorganizācijām piekļuves kartes šim

raidījumam, lai to abonenti varētu to atkodēt, un, otrkārt, nodod šo abonentu rīcībā atbilstošas dekoderiekārtas, ar šīm darbībām tādējādi ļaujot izveidot saikni starp raidījumu, ko pārraidījušas raidorganizācijas, un minētajiem abonentiem.

- 79 Šādas darbības nedrīkst tikt jauktas ar vienkāršu materiālo iespēju nodrošināšanu, kas vērsta uz sākotnējā raidījuma uztveršanas nodrošināšanu vai uzlabošanu tā apraides zonā, ko ietver gadījums, kas minēts šī sprieduma 74. punktā, — tā ir iesaistīšanās, kurai nenotiekot, personas, kuru rīcībā ir dekoderiekārtas, nevarētu skatīties pārraidītos darbus, lai arī tās atrodas minētajā zonā. Tādējādi šīs personas ir paša satelītprogrammu paketes piegādātāja mērķauditorija, šim piegādātājam ar tā iesaistīšanos attiecīgajā raidījumā caur satelītu padarot aizsargātus darbus pieejamus sabiedrībai, kas pievienojama sabiedrībai, kuru paredzējusi sasniegt attiecīgā raidorganizācija.
- 80 Turklāt ir jāuzsver, ka satelītprogrammu paketes piegādātāja iesaistīšanās ir autonoma pakalpojuma sniegšana, kas tiek veikta ar mērķi gūt atlīdzību, proti, abonēšanas maksu, ko minētās personas maksā nevis raidorganizācijām, bet gan šim piegādātājam. Nav apstrīdēts, ka šī maksa ir jāmaksā nevis par kādu tehnisku pakalpojumu, bet gan par piekļuvi raidījumam caur satelītu un, attiecīgi, par piekļuvi aizsargātiem darbiem vai citiem priekšmetiem.
- 81 Visbeidzot, ir jānorāda, ka satelītprogrammu paketes piegādātājs nesniedz saviem abonentiem piekļuvi raidījumam, ko isteno viena raidorganizācija, bet gan sagrupē vairākus dažādu raidorganizāciju raidījumus jaunā audiovizuālajā produktā, tādējādi satelītprogrammu paketes piegādātājs nosaka šādi izveidotās paketes saturu.

- 82 Šajos apstākļos ir jākonstatē, ka satelītprogrammu paketes piegādātājs paplašina to personu loku, kurām ir piekļuve televīzijas programmām, un jaunai publikai padara pieejamus aizsargātus darbus un citus priekšmetus.
- 83 Līdz ar to šim satelītprogrammu paketes piegādātājam ir jāsaņem atļauja no attiecīgo tiesību īpašniekiem, lai iesaistītos minētajā raidījumā, ja vien šie tiesību īpašnieki nav vienojušies ar raidorganizāciju, ka aizsargātie darbi tāpat tiks atklāti raidīti ar šī piegādātāja starpniecību, ar nosacījumu, ka pēdējā minētajā gadījumā šī piegādātāja iesaistīšanās nepadarīs minētos darbus pieejamus jaunai publikai.
- 84 Ievērojot iepriekš izklāstīto, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāsniedz atbilde, ka Direktīvas 93/83 2. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka satelītprogrammu paketes piegādātājam ir jāsaņem atļauja no attiecīgo tiesību īpašniekiem atklāti raidītu tiešas un netiešas televīzijas programmu, tādu kā pamata lietā apskatītās, pārraides gadījumā, ja vien šie tiesību īpašnieki nav vienojušies ar raidorganizāciju, ka aizsargātie darbi tāpat tiks atklāti raidīti ar šī piegādātāja starpniecību, ar nosacījumu, ka pēdējā minētajā gadījumā šī piegādātāja iesaistīšanās nepadares minētos darbus pieejamus jaunai publikai.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 85 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospiež:

Padomes 1993. gada 27. septembra Direktīvas 93/83/EEK par dažu noteikumu saskaņošanu attiecībā uz autortiesībām un blakustiesībām, kas piemērojamas satelītu apraidei un kabeļu retranslācijai, 2. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka satelītprogrammu paketes piegādātājam ir jāsaņem atļauja no attiecīgo tiesību īpašniekiem atklāti raidītu tiešas un netiešas televīzijas programmu, tādu kā pamata lietā apskatītās, pārraides gadījumā, ja vien šie tiesību īpašnieki nav vienojušies ar raidorganizāciju, ka aizsargātie darbi tāpat tiks atklāti raidīti ar šī piegādātāja starpniecību, ar nosacījumu, ka pēdējā minētajā gadījumā šī piegādātāja iesaistīšanās nepadara minētos darbus pieejamus jaunai publikai.

[Paraksti]